

Штурко А.С., студент
Науковий керівник: Крухмаль О. В., доцент
Українська академія банківської справи Національного
банку України, м. Суми

СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ РЕГІОНАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Банківська система України характеризується майже монопольною регіональною концентрацією. Управління територіальними підрозділами банків є одним з ключових питань, оскільки це в подальшому впливає на організацію планування, аналізу та контролю за їх діяльністю [3].

Конкурентоспроможність банку безпосередньо залежить від успішності всіх його територіальних підрозділів. Під поняттям «успішність» розуміємо ефективність банку в різних аспектах його роботи: фінансовій, маркетинговій сферах; високий рівень менеджменту; належне технічне і технологічне забезпечення та інше.

Конкурентоспроможність банку на регіональному ринку та заходи щодо її забезпечення мають за мету поліпшення його потенційних позицій на фінансовому ринку країни. Діяльність банку в регіонах представлена системою його регіональних структурних підрозділів. Зауважимо, що існує суттєва різниця в якісних та кількісних характеристиках регіональних мереж, які формуються великими, середніми і малими банками. Основною ознакою політики розвитку регіональної мережі великих банків є її агресивність: банк, як правило, представлений у кожному регіоні країни, де, крім філії або декількох філій, функціонує також система безбалансових відділень. Процес розширення географії діяльності середніх та малих банків відбувається переважно шляхом відкриття безбалансових відділень, котрі, як правило, розташовані в обласних центрах.

Отже, конкурентоспроможність банку на регіональному ринку визначимо як спроможність його регіональних структур стабільно зміцнювати свої позиції в довгостроковій перспективі на місцевому ринку, орієнтуючись у своїй діяльності як на стратегічну політику головного банку та якісне виконання поставлених тактичних завдань, так і на врахування регіональних особливостей.

Головна особливість процесу забезпечення конкурентоспроможності банку на регіональному ринку полягає у зміні основних акцентів внутрішньої політики банківської установи. На цьому рівні найважливіше питання – забезпечення високої якості обслуговування, належної кадрової політики та формування ефективної регіональної структури банку. Тобто порівняно із заходами щодо забезпечення конкурентоспроможності банку на фінансовому ринку країни, де головна увага приділяється стратегічному плануванню, формуванню дієвої системи ризик-менеджменту та корпоративному управлінню, на регіональних ринках на передній план виходить якість роботи з клієнтами, а також економічна та фінансова обґрунтованість розвитку регіональної мережі банку [1].

Для вітчизняних банків є притаманним формування достатньо великих мережевих структур. Більше половини діючих банків сконцентровано у м. Києві та Київської області, на другому місці за кількістю банків – Дніпропетровська, Донецька, Одеська та Харківська області. При цьому станом на 30.11.2011 р. в 11 областях не зареєстровано жодного банку, а надання банківських послуг здійснюється виключно через мережу регіональних підрозділів.

Очевидним є і те, що розгалужена мережа філій банків у регіонах пов'язана не з реалізацією засад регіональної політики, а з надмірним відтоком ресурсів із регіонів у регіон, де розташований головний офіс банку.

Таким чином, для найбільших банків України стає можливим проведення великих програм кредитування, у той час як філіальна мережа регіональних

банків, зважаючи на обмеженість пропозиції, змушена орієнтуватися на роботу з населенням та дрібним бізнесом.

Регіональний розподіл банківських установ свідчить про нерівномірність надання окремих видів послуг або навіть про їх цілковиту відсутність у багатьох регіонах. Банкам недостатньо ресурсів, оскільки відсутній ефективний механізм перерозподілу ресурсів через нерозвинутість фінансових ринків та ринкової інфраструктури.

Територіальна нерівномірність розміщення банків призводить до дефіциту інвестиційних ресурсів у регіонах. Так, 80% вимог банків за кредитами, наданими в економіку України, сконцентровано у п'яти регіонах (м. Київ, Дніпропетровський, Донецький, Одеський та Харківський). Унаслідок цього в регіонах гальмуються процеси структурної перебудови економіки, не розширюється виробництво, не здійснюється його диверсифікація, не створюються нові підприємства та робочі місця, відповідно, не розвивається і соціальна сфера [2].

Отже основними чинниками, що впливають на структуру мережі банків України, є макроекономічні показники України та мікроекономічні показники потенціалу регіонів, політичні ризики, наявність стратегії діяльності банку в пост кризовий період, наявність інвестицій, рівень конкуренції, оцінка потенціалу клієнтської бази, комплексна оцінка витрат функціонування мережі банку. Незважаючи на різне практичне значення впливу цих чинників на процес оптимізації мережі різних банків, використання оцінки впливу цих чинників надало б змогу банкам сформувати оптимальний план оптимізації.

Література

1. Люзняк, М.Е. Шляхи підвищення конкурентоспроможності банку на регіональному ринку [Текст] / М.Е. Люзняк // Вісник НБУ. – 2010. – № 2(23). – С. 58-63.

2. Челомбiтько, Т. В. Вдосконалення управління потенціалом розвитку банківського сектора економіки [Текст] / Т. В. Челомбiтько // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Економічна серія.– 2011.– № 935.– С. 131 – 138.

3. Челомбiтько, Т. В. Управління регіональною мережею банків [Текст] / Т. В. Челомбiтько / Бізнесінформ № 3 – 2012 – С. 202-206.

Штурко, А. Сутність та складові регіональної мережі банку в сучасних умовах [Текст] / А. Штурко // Ключові въпроси в съвременната наука – 2013 : материали за 9-а международна научна практична конференция (17-25 апрел 2013) : у 2-х т. - Т.1. - София : Бял ГРАД-БГ, 2013. - С. 104-107.